

Notulen openbaar overleg CRO+ luchthaven Eelde

Datum: 27 juni 2024

Tijd: 19:00 uur – 20:30 uur

Voorzitter: Mieke Damsma

Notulist: Menje Huiting (externe notulist)

Plaats: KLM Flight Academy, Burgemeester J.G. Legroweg 43, Eelde

Aanwezig

Mieke Damsma (voorzitter, CRO luchthaven Eelde) en Agnetha Toxopeus (secretaris CRO luchthaven Eelde).

Leden: Anneke Hiddema (provincie Drenthe), Els Nijenhuis (omwonendenvertegenwoordiger gemeente Tynaarlo), Geert Jan Douma (omwonendenvertegenwoordiger gemeente Groningen), Mark Gerritsen (KLM Flight Academy), Nick Steenge (gemeente Tynaarlo), Sjoerd Kremer (ministerie van IenW).

Gasten: Francien Everts (GAE, vaste gast), Meiltje de Groot (GAE, vaste gast en spreker), Monique Osinga (ministerie van IenW, vaste gast). Daarnaast ongeveer 10 gasten aanwezig.

Afwezig met kennisgeving

Leden: Andries Poelstra (GAE), Christian Kuperus (gemeente Groningen), Hans Roelofs (provincie Groningen), Michiel Adema (LVNL, Operations Eelde).

---

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 19:10 uur. De CRO+ overleggen zijn bedoeld om belangstellenden te informeren. Eerder op de dag heeft een regulier openbaar CRO overleg plaatsgevonden. Een aantal aanwezigen heeft daardoor al een deel van de informatie gehad. De vorm van het overleg is wel anders.

Er wordt begonnen met de plenaire presentaties. De voorzitter vraagt iedereen om te wachten met het stellen van vragen tot na elke presentatie. Na de presentaties is er gelegenheid om een op een met elkaar in gesprek te gaan.

De heer Reijntjes (gast) vult aan dat een aantal mensen van plaatselijk belang Glimmen niet heeft kunnen komen vanwege het verplaatsen van de vergadering en het late moment van bekendmaking van de nieuwe datum.

2. Notulen overleg CRO+ d.d. 18 januari 2024

De notulen zijn reeds vastgesteld bij de reguliere CRO-vergadering. Er zijn geen aanvullende vragen.

De heer Reijntjes vult aan dat in de middag al is vastgesteld dat er, onder andere door Glimmen, veel vragen zijn gesteld die eigenlijk voor de provincie bedoeld zijn.

3. Uitleg proces nieuw Luchthavenbesluit

Sprekers: Mevr. Osinga en Dhr. Kremer (ministerie I&W)

De procedure omtrent een luchthavenbesluit wordt toegelicht: In het besluit wordt opgenomen wat wel en niet is toegestaan in het gebied rond de luchthaven. Dat gaat om zowel de grond als de lucht.

Wat zijn de openingstijden, welke beperkingen zijn er qua bebouwing en binnen welke kader is het luchtruim geregeld, zijn zaken die erin zijn opgenomen. Ook de maximale geluidsbelasting is erin opgenomen; daarbij wordt niet gekeken naar het aantal vluchtbewegingen, maar betreft het een optelsom van geluidsproductie van toestellen op bepaalde tijdstippen (overdag, 's avonds, 's nachts).

Fase 1: Voorgenomen aanvraag indienen

Voordat de luchthaven de daadwerkelijke aanvraag indient, wordt er een voorgenomen aanvraag ingediend met daarin opgenomen de aangepaste wensen van de luchthaven en een Milieu Effect Rapportage (MER) beoordelingsnotitie.

Groningen Airport Eelde heeft de voorgenomen aanvraag eind 2023 ingediend. Er is aangegeven dat de wens bestaat uit het verruimen van de openingstijden, aanpassing van het baangebruik en aanpassing van de verkeersmix door oudere toestellen zoveel mogelijk te weren en gebruik van nieuwe te stimuleren.

Omdat er ten op zichte van de oude (huidige) situatie geen nadelige gevolgen zijn voor het milieu in de nieuwe situatie, heeft het vliegveld gesteld dat er geen volledige MER-beoordeling hoeft te worden uitgevoerd, maar een MER-beoordelingsnotitie voldoende is.

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat toetst dat op geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit, etc.

Fase 2: Beoordeling voorgenomen aanvraag.

De voorgenomen aanvraag wordt door een apart onderdeel van het ministerie I&W beoordeeld. Zij vragen de commissie voor milieueffectrapportage om de MER-beoordeling te toetsen.

Voor het vliegveld is op 15 april het eindgesprek geweest en de conclusies daarvan zijn gepubliceerd.

In het kort was de conclusie dat de milieueffecten voldoende onderbouwd zijn maar dat het effect van de verruiming van de openingstijden nog niet voldoende onderbouwd was.

Dat wordt verder meegenomen door het vliegveld in Fase 3.

Fase 3: De daadwerkelijke aanvraag wordt ingediend.

Voor de echte aanvraag moet het vliegveld een pakket aan stukken verzamelen en indienen. Daaronder vallen onder andere nogmaals de MER-beoordelingsnotitie, een economische onderbouwing en een participatieverslag (over stakeholders).

Fase 4: Beoordeling van stukken door ministerie.

Gezamenlijk met de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), commissie MER en Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) wordt het pakket aan stukken beoordeeld. Er wordt middels toetsen als de HUF-toets, de ATR-toets en een uitvoerbaarheidstoets een besluit genomen.

Dat houdt in dat er wordt gekeken naar criteria als:

- draagvlak en participatie;
- gezonde en aantrekkelijke leefomgeving;
- duurzaamheid;
- economische/financiële haalbaarheid;
- integrale mobiliteit/internationale verbondenheid;
- veiligheid.

Fase 5: Opstellen besluit

Er wordt bepaald wat er wel en niet wordt meegenomen vanuit de stukken en de toetsing daarop. Het ministerie vraagt dan aan elke belangstellende om een zienswijze daarop in te dienen. Die kunnen nog zorgen voor aanpassingen in het ontwerp waarna het naar de Eerste en Tweede Kamer en daarna aan de Raad van State wordt voorgelegd. Ook bij die gremia kunnen extra aanpassingen worden voorgesteld waarna de definitieve vaststelling kan plaatsvinden.

Deze periode heeft een groot tijdsverloop vanwege de vastgestelde periodes voor de zienswijzen en de verlooptijd bij de Kamers en de Raad van State.

Het ministerie maakt ingediende stukken openbaar zodra het eerste ontwerp openbaar wordt gemaakt. In de afwegingen die het ministerie doet, wordt rekening gehouden met alle publieke belangen.

Links voor meer achtergrond informatie Proces Luchthavenbesluit:

- Luchtvaart in de toekomst: <https://www.luchtvaartindetoekomst.nl/regionale-luchthavens/groningen-eelde-airport>
- Platform Participatie: https://www.platformparticipatie.nl/groningen_airport_eelde/default.aspx
- Advies Commissie MER (fase 2): <https://www.commissiemer.nl/adviezen/3809>
- Kamerbrief over advies commissie MER: [https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/05/14/advies-van-de-commissie-mer-over-de-mer-beoordeling-groningen-airport-eelde#:~:text=Kamerbrief%20over%20advies%20Commissie%20mer%20over%20de%20mer%20beoordeling%20GAE,-Kamerstuk%20%7C%2014%2D05&text=Minister%20Harbers%20\(lenW\)%20informeert%20de,advies%20mee%20met%20de%20Kamerbrief.](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/05/14/advies-van-de-commissie-mer-over-de-mer-beoordeling-groningen-airport-eelde#:~:text=Kamerbrief%20over%20advies%20Commissie%20mer%20over%20de%20mer%20beoordeling%20GAE,-Kamerstuk%20%7C%2014%2D05&text=Minister%20Harbers%20(lenW)%20informeert%20de,advies%20mee%20met%20de%20Kamerbrief.)

Vragen:

Dhr. Schuurmans (gast): Waarom zijn de onderliggende stukken pas openbaar zodra het ontwerp ook openbaar wordt?

Dhr Kremer: Dat is wettelijk zo vastgelegd.

Dhr. Schuurmans (gast): Nu is aangegeven dat de gevolgen van de verruiming openingstijden niet voldoende is onderbouwd, wie gaat dat in beeld brengen?

Dhr. Kremer: De luchthaven moet dat zelf in de notitie onderbouwen. De beoordeling wordt gedaan door de Directoraat-Generaal Milieu en Internationaal (DGMI); een apart onderdeel van het ministerie I&W.

Dhr. Mulder (gast): Als er aanvullende vragen gesteld zijn en suggesties zijn gedaan waar het vliegveld met een reactie op moet komen, wat zijn dat dan voor vragen?

Dhr. Kremer: Uit mijn hoofd betreft het geluidseffecten, maar u kunt beter het stuk erop na slaan en de reacties daarop. Die kunt u vinden in de genoemde links.

Dhr. Reijntjes (gast): Er zijn nog veel stappen te zetten; wat is de doorlooptijd?

Dhr. Kremer: Dat hangt er ook van af hoe het proces verloopt. Er is al wat vertraging en zeker Fase 5 kan lang duren. De verwachting is dat fase 5 eind dit jaar gestart wordt en dat dat een jaar gaat duren. Daarmee zou het besluit worden afgerond eind 2025.

Dhr. Post (gast): In Fase 5 wordt gesproken over een luchtvaartnota. Wat staat er in en wat doet het?

Dhr. Kremer: Het is het overkoepelende document met betrekking tot het Nederlandse luchtvaartbeleid.

De sheets worden beschikbaar voor de aanwezigen op de gebruikelijke manier.

4. Toelichting aanvraag nieuw Luchthavenbesluit

Spreker: Meiltje de Groot (GAE)

We zijn nu druk met het voorbereiden van de aanvraag door alle stukken te verzamelen en op te stellen. Het advies van DGMI is verwerkt in een uitgebreide MER-beoordelingsnotitie. SEO Economisch Onderzoek heeft onderzoek voor ons gedaan naar de financiële haalbaarheid. Een bijdrage van de aandeelhouders heeft ervoor gezorgd dat veiligheid in de business case is gedekt. Er is een kosten-batenanalyse gedaan. Het participatieverslag dat al is gedeeld in de CRO wordt ook toegevoegd. Het is ons streven om uiterlijk eind juli de aanvraag in te dienen.

We vinden het als GAE geen probleem om de stukken openbaar te maken op onze eigen website nadat we de aanvraag hebben ingediend.

Naast dat de financiering en exploitatie op orde moet zijn, moet het ook uitvoerbaar zijn qua bemensing. Daarvoor gaat er een werkdruk onderzoek worden uitgevoerd later dit jaar. Er wordt in de aanvraag niet vooruit gelopen op elektrisch vliegen.

Vragen

Dhr. Post (gast): Onlangs kwam er nieuws over het gebruik van het vliegveld door Defensie. Wat heeft dat voor invloed op het proces?

Mevr. De Groot: Defensie heeft inderdaad aangekondigd dat ze meer ruimte nodig hebben op vlieggebied voor NAVO-opdrachten. Dat was voor ons ook een verrassing en dat gaat buiten het proces luchthavenbesluit om. Hoewel zowel wij als de provincie hebben aangegeven er niet voor open te staan, we hebben er in onze strategie ook totaal geen rekening mee gehouden, besluit het kabinet hier uiteindelijk over. Bij Defensie hebben we aangegeven dat onze eigen strategie voor ons essentieel is en dat er respect moet zijn voor de omgeving.

Dhr. Kremer vult aan: Het ministerie begrijpt ook de belangen van Defensie, maar het proces mag het luchthavenbesluit niet spaaklopen. Stel Defensie komt wel naar dit vliegveld, ook dan moet er een proces komen met een besluit tot gevolg.

Dhr. Mulder (gast): Betekent dat dat er wellicht extra ruimte komt in de geluidsruimte?

Mevr. De Groot: Als GAE gaan we ervan uit dat er rekening wordt gehouden met onze strategie; het civiele verkeer en dat van de vlieschool is er al en daar willen we geen concessies in doen. Maar uiteindelijk besluit het kabinet hoe de geluidsruimte wordt ingevuld.

Dhr. Mulder (gast): Ik haal eruit dat het extra wordt.

Mevr. De Groot: We weten het gewoon niet. De strategische afweging zal vermoedelijk begin 2025 bekend worden.

Dhr. Schuurmans (gast): Wat is het participatieverslag?

Dat is een van de stukken die na de aanvraag openbaar worden. Het is een vastlegging van gesprekken met stakeholders, omwonenden, gebruikers van het vliegveld en milieuclubs. Niet alleen meningen van voorstanders van het vliegveld, maar ook kritische meningen staan daarin in opgenomen.

Dhr. Schuurmans (gast): Is het verslag van Kantar daarin ook opgenomen?

Mevr. De Groot: Ja, dat is een onderdeel, net als brieven van omwonenden en een brief van het UMCG. En uiteraard is er in het proces nog een mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

5. Toelichting nieuwe vliegtuigen

Spreker: Mark Gerritsen (KLM Flight Academy)

Zoals bekend hebben we nieuwe toestellen aangeschaft die stiller en schoner zijn.

Van de eerste lichting van 12 zijn er nu 10 binnen. De nieuwe studenten hebben er al veel starts en landingen mee gedaan. De studenten die ook in de oude toestellen vliegen gaan we geleidelijk omscholen. Het is onze insteek om van het ene type afscheid te nemen in oktober. Het tweede type per december.

De toestellen vliegen nu op kerosine en we zijn in onderhandeling met producenten van synthetische brandstof. Daarvoor moet er nog wel toestemming van de fabrikant komen van de toestellen om daarop over te gaan. Daarnaast willen we zeker weten dat de leveringszekerheid geborgd is. We denken binnen afzienbare tijd daarin stappen te maken.

We zijn minder optimistisch aangaande elektrisch vliegen; ambities van de fabrikant, en daarmee ook onszelf, moesten worden bijgesteld. De huidige techniek is nog niet ver genoeg om met 2 personen langer dan 45 minuten in de lucht te zijn. We zijn echter minimaal anderhalf uur nodig om lessen goed en veilig uit te kunnen voeren. Zowel de fabrikant als wij blijven echter wel inzetten op zo spoedig mogelijk elektrisch vliegen.

Dhr. Reijnders (gast): Je hoort al wel een verschil met de oudere toestellen, maar helemaal stil in de lucht is het niet.

Dhr. Gerritsen: Klopt, we blijven daarom ook inzetten op onder andere spreiding naar andere vliegvelden.

Dhr. Mulder (gast): Blijft het bij deze toestellen of komen er ook grotere?

Dhr. Gerritsen: Nee, voor grotere toestellen wordt er gebruik gemaakt van simulatoren op Schiphol. Studenten beginnen op kleine toestellen en dat doen ze hier. Zodra de elektrische toestellen geschikt zijn gaan we daar wel zo snel mogelijk op over.

Dhr. Westen (gast): Die oude straaljager die steeds overvliegt, is die van jullie?

Dhr. Gerritsen: Nee, dat is een commercieel toestel.

6. Rondvraag

Er is geen rondvraag maar de mogelijkheid om met elkaar in gesprek te gaan.

7. Sluiting

De bijeenkomst wordt gesloten om 20:45 uur.

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Proces Luchthavenbesluit Groningen Airport Eelde

Wat regelt een luchthavenbesluit?

In een luchthavenbesluit staat wat er op en bij een luchthaven **wel** en **niet** mag.
De volgende zaken worden o.a. vastgelegd in een luchthavenbesluit:

Het **luchthavengebied** (grenzen van de luchthaven en ligging van de banen).

Openingstijden/extensieregeling (onder welke voorwaarden mag een vlucht 'te laat' binnen komen of vertrekken).

Maximale **geluidbelasting** in de omgeving van de luchthaven (grenswaarden in handhavingspunten).

Ruimtelijke beperkingengebieden in de omgeving van de luchthaven vanwege de geluidbelasting en externe veiligheidsrisico's (waar er in de omgeving van de luchthaven wel, niet en onder voorwaarden gebouwd mag worden en welk soort bebouwing).

Andere **ruimtelijke beperkingen** vanwege vliegveiligheid (o.a. obstakelvlakken en laservrije gebieden).

Procedurestappen

- › Fase 1: voorgenomen aanvraag
- › Fase 2: beoordeling voorgenomen aanvraag
- › Fase 3: aanvraag luchthavenbesluit
- › Fase 4: beoordeling en ontwerp luchthavenbesluit
- › Fase 5: opstellen luchthavenbesluit

Procedure Luchthavenbesluit – Fase 1: voorgenomen aanvraag

- › GAE heeft een voorgenomen aanvraag ingediend.
- › In de voorgenomen aanvraag geeft GAE aan dat:
  - het de openingstijden wil verruimen;
  - het een actuele verkeersmix hanteert;
  - het het baangebruik wil aanpassen.
- › In de voorgenomen aanvraag vraagt GAE om de mer-beoordelingsnotitie (milieueffectenonderzoek) te toetsen.

Procedure Luchthavenbesluit – Fase 1: voorgenomen aanvraag

- › In de mer-beoordelingsnotitie heeft de luchthaven de mogelijke milieueffecten van de voorgenomen aanvraag beschreven.
- › Dit gaat om onderwerpen op het gebied van geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit, stikstofdepositie en andere milieuonderwerpen die mogelijk beïnvloed kunnen worden.
- › De luchthaven stelt in haar mer-beoordelingsnotitie:
  - dat er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn en
  - dat hierdoor geen MER opgesteld zou hoeven worden.

Procedure Luchthavenbesluit – Fase 2: beoordeling voorgenomen aanvraag

- › Voorgenomen aanvraag wordt beoordeeld door het ministerie van IenW als bevoegd gezag.
- › Beoordeling vindt plaats door apart onderdeel ministerie (Directoraat Generaal Milieu en Internationaal).
- › O.b.v. beoordeling wordt een m.e.r.-beoordelingsbeslissing genomen over de te volgen procedure m.b.t. het milieuonderzoek:
  - Geen significante milieueffecten: aanvraag met m.e.r.-beoordelingsnotitie
  - Significante milieueffecten: aanvraag met MER

Procedure Luchthavenbesluit – Fase 2: beoordeling voorgenomen aanvraag

- › Het ministerie heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (onafhankelijke instantie) gevraagd advies te geven op mer-beoordelingsnotitie van GAE.
- › Advies van de Commissie m.e.r.:
  - de milieugevolgen voor natuur zijn voldoende onderbouwd;
  - de gevolgen van de verruimde openingstijden onvoldoende in beeld zijn gebracht
- › Ministerie neemt advies over en heeft GAE gevraagd mer-beoordelingsnotitie aan te passen.

Procedure Luchthavenbesluit – Fase 3: aanvraag luchthavenbesluit

- › De luchthaven dient een aanvraag luchthavenbesluit in.
- › In de aanvraag staan de maatregelen die de luchthaven wil aanvragen voor het luchthavenbesluit.
- › Onderdelen van aanvraag zijn (ten minste):
  - een milieueffectenonderzoek (m.e.r.-beoordelingsnotitie of MER);
  - een economische onderbouwing;
  - een participatieverslag.

Procedure Luchthavenbesluit – Fase 4: Beoordeling en ontwerp luchthavenbesluit

- › Het Ministerie van IenW beoordeelt de aanvraag en stelt een ontwerp luchthavenbesluit op. Dit doet het ministerie in samenwerking met o.a. het advies van de Commissie m.e.r., ILT, ministerie van JenV en LVNL.
- › De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) voert een toets uit op de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid van de aanvraag (de zogenaamde HUF-toets).
- › Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) voert een uitvoeringstoets uit.

Procedure Luchthavenbesluit – Fase 4: beoordeling en ontwerp luchthavenbesluit

- › Beoordeling van de aanvraag:
  - Draagvlak en participatieproces
  - Gezonde en aantrekkelijke leefomgeving
    - O.a. verminderen van geluidsbelasting, -hinder, geen negatieve effecten op de natuur
  - Duurzaamheid
  - Integrale mobiliteitsbenadering/internationale verbondenheid
  - Veiligheid
  - Economische/financiële haalbaarheid

Procedure Luchthavenbesluit – Fase 5: opstellen luchthavenbesluit

- › Het Ontwerp Luchthavenbesluit wordt ter inzage gelegd. Hier heeft iedereen de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen.
- › De 'voorhang' bij de Tweede en Eerste Kamer loopt parallel.
- › Het Ontwerp Luchthavenbesluit wordt waar nodig aangepast.
- › Het Ontwerp Luchthavenbesluit wordt voor advies naar de Raad van State gestuurd en evt. aangepast n.a.v. het advies.
- › Vaststelling definitief Luchthavenbesluit.

Participatie vanuit het ministerie – bij fase 5

- › Bekendmaking ontwerp luchthavenbesluit en onderliggende stukken (milieuonderzoek en economische onderbouwing) door ministerie: *Wettelijke zienswijzenprocedure*
- › Ministerie maakt afweging voor vast te stellen luchthavenbesluit, waarbij rekening gehouden wordt met de belangen van alle burgers, ook de belangen van diegenen die geen zienswijze hebben ingediend.
- › In afweging meewegen publieke belangen uit luchtvaartnota, inhoudelijke effecten van de aanvraag en de mate waarin de belangen en standpunten van verschillende partijen worden gediend.

Waar staan we nu?

- › Groningen Airport Eelde bereidt de aanvraag voor en het ministerie beoordeelt de mer-beoordelingsnotitie (fase 2).

Vragen?

www.platformparticipatie.nl/groningen_airport_eelde

regionaleluchthavens@minienw.nl

Overige links

- › Luchtvaart in de toekomst: [Groningen Airport Eelde | Regionale luchthavens | Luchtvaart in de toekomst](#)
- › Platformparticipatie over GAE: [Groningen Airport Eelde | Platform Participatie](#)
- › Advies van de Commissie voor de mer op de mer-beoordelingsnotitie van GAE via website van de Commissie voor de mer: [Adviezen - Commissiemer.nl](#)
- › Kamerbrief over het advies van de Commissie voor de mer over de mer-beoordelingsnotitie van GAE: [Kamerbrief over advies Commissie mer over de mer beoordeling GAE | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#).